

KANATLILARIN YALANCI TAVUK VEBASI -NEWCASTLE- HASTALIĞINA KARŞI KORUMA VE SAVAŞ YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmi Gazetenin Tarihi : 28/04/1980

Yayımlandığı Resmi Gazetenin Sayısı: 16973

Tarım ve Orman Bakanlığından: (*)

(*) 01/05/2003 kabul tarihli, 08/05/2003 tarih ve 25102 sayılı R.G.de yayımlanan 4856 sayılı "Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun"nun Geçici 4. Maddesi gereğince, mevzuatta "Orman Bakanlığı" yapılmış olan atıflar, 4856 sayılı Kanuna yapılmış sayılır.

Madde 1 - Hastalığın Tanımı: Yalancı Tavuk Vebası (Newcastle) hastalığı kanatlıların (tavuk, hindi, kaz, ördek vb.) Pneumotropik veya Visserotropik Newcastle viruslarından (Myxoviruslar) ileri gelen yüksek derecede bulaşıcı ve öldürücü bir hastalıdır. Enfeksiyon solunum, sindirim ve sinir sistemlerinde bozukluklar oluşturur.

Madde 2 - Hastalığın Önemi : Newcastle hastalığı bütün dünyada olduğu gibi, ülkemizde de büyük ekonomik zararlar meydana getiren ciddi bir hastalık olarak bilinmekte ve tavukçuluk endüstrisini tehdit eden hastalıkların önde gelenlerinden biri kabul edilmektedir. Hastalık etkeninin çevre koşullarına karşı dirençliliği, bulaşma ve yayılmasının kolay oluşu (rüzgar, yabancı kuşlar, kümeden çıkan hava, kümese girip çıkan canlı veya cansız araç ve gereçler) hastalıktan korunma ve savaşı güçleştirmektedir.

Hastalık çeşitli klinik formlarda görülmektedir. Enfeksiyonun hafif seyirli şekilleri bile, ölümlerin az olmasına karşın, hayvanlarda gelişme yetersizliği, yumurta döneminde verim düşüklüğü, yemden yararlanamama ve kuluçka oranında azalmalar meydana getirebilmektedir. Ülkemizde hastalık genellikle öldürücü şekilde görülmekte ve ekonomik kayıplara yol açmaktadır.

Yurdumuzda entansif yetiştiricilik gün geçtikçe gelişmekte olduğundan bu hastalığa karşı yapılacak savaşı önemi, yukarıda açıklanan nedenlerle bir kat daha artmaktadır.

Newcastle virüsü insanlarda da hastalık (konjoktivitis ve gripal enfeksiyonlar) meydana getirmektedir.

Madde 3 - Newcastle Hastalığının Teşhisi: Bu hastalığın teşhisinde aşağıdaki hususlar gözönünde tutulur:

1 - Epizootiyolojik bilgiler : Hastalığın çıkış tarihi, filyasyonu, hastalığa tutulan ve ölen kanatlı sayısı, verim durumu, aşı türü, uygulama şekilleri ve tarihleri, yem tüketim durumu, bulaşma ve ölüm oranı vb.

2 - Klinik muayene : Hayvanın yaşına göre değişen tipik Newcastle klinik semptomları (ishal, tortikollis, zayıflama, felç vb.)

3 - Otopsi bulguları : İç organlarda özellikle bezli mide, barsak ve kalpte hemorajiler, barsakta ülserler hava keselerinde donuklaşmalar vb.

4 - Laboratuvar muayeneleri :

a) Virüs izolasyonu ve idantifikasyonu,

b) Serolojik muayeneler,

c) Deneysel enfeksiyonlar,

Newcastle hastalığının teşhisinde hastalığın çok görüldüğü olgularda epizootiyolojik bilgi, klinik semptomlar ve otopsi bulguları yardımcı olabilirler. Ancak, bazı olaylarda tipik tabloya rastlanmayabilir. Kesin teşhis Laboratuvar muayeneleri ile konulur. Laboratuvarda materyalden patojenik Newcastle virüsünün izolasyonu ve idantifikasyonu veya hastalığın başlangıç ve sonucunda alınan kan örneklerinin muayenesi ile hayvanlarda Newcastle virusuna karşı hemagglütinasyona mani olucu antikorların (veya nötralizan antikorların) titre artışını saptayan serolojik testlerle teşhis kesinleşir.

Madde 4 - Hastalığın Teşhisi için Laboratuvara Marazı Madde Gönderme Usulleri :

1 - Hastalar veya ölen civcivler, piliç ve erginlerden bir kaç tanesi (hastalar, altı ve yanı kapalı kafeslerde; ölümler ise, plastik torbalarda, kutu içinde) en kısa zamanda ve en seri vasita ile laboratuvara gönderilir. Bu materyaller tipik vak'alardan seçilmelidir.

Hasta veya ölenlerin bütün olarak gönderilemediği durumlarda hastalığın tipik klinik tablosunu gösteren hayvanlardan baş, uzun kemik, nefes borusu ve iç organlar (dalak, akciğer, karaciğer, böbrek) aseptik koşullarda usulüne uygun olarak çıkarılıp, en kısa zamanda ve en seri vasita ile laboratuvara gönderilir.

2 - Laboratuvara canlı olarak getirilen hasta hayvanlardan kan alınıp Hİ testi ile antikor durumu araştırılabildiği gibi, gerektiğinde kümeste sağlam kalan hayvanlardan da % 3 (kümeadaki tavuk adedi 1000'den aşağı olduğu takdirde en az 30 hayvandan) oranında kan alınarak Hİ testi uygulanabilir.

Madde 5 - Newcastle Hastalığından Korunma : Newcastle hastalığı ile bulaşık ve genellikle köy tavukçuluğu yapılan ülkemizde hastalıktan korunmada üç temel önlem öngörülmektedir.

1 - Korunma önlemlerinin alınması: Dışarıdan sürüye kesinlikle hayvan katılmaması, enfekte kümeslerden yumurta veya civciv alınmaması, kümeste iştahsız, durgun kanatlan düşük, vb. normal görünümünde olmayan hayvanların çıkarılması, ölümlerin yakılması veya gömülmesi, kümeslere ve yemliklere yabancı kuşların, kemirici ve diğer hayvanların girişinin önlenmesi, dışardan yabancıların kuluçkahane ve kümeslere girişinin engellenmesi, kümeslerin giriş yerlerine dezenfektan bir solüsyonun konulması vb)

2 - Genel hijyen kurallarına uyulması: Kümeslerin periyodik dezenfeksiyonu, temizliği, havalandırılması, gıda ve su hijyeni, kümes ısı ve rutubeti, hayvan bakıcıların sağlıklı olması, temiz tulum dezenfekte edilmiş çizme ve eldiven kullanmaları vb.

3 - Koruyucu aşılama programlarının uygulanması ;

Newcastle hastalığına karşı korunmada aşağıda belirtilen Newcastle viruslarından hazırlanan aşılar kullanılmaktadır.

Ülkemizde Newcastle hastalığına karşı kullanılan aşılar lentojenik Hitcher-Bi ve La sota, mezojenik Roakin ve Velojenik Newcastle virusları ile hazırlanmaktadır. Bu aşuların özellikleri ve uygulama yöntemleri aşağıda belirtilmiştir. Bu suşlardan hazırlanan aşılar özel tarifnamelerindeki kurallara uyularak kullanılırlar. Aşı programları ancak genel hijyen koşullarının yerine getirildiği sağlıklı sürülere uygulandığında başarılı olurlar. Yurdumuzda hazırlanan aşularla aşı programları, yetiştirme amacı (broiler, yumurta) ve yetiştirme kapasitesi gibi faktörlere göre düzenlenmelidir. Her yetiştirme için uygulanabilecek tek bir aşı programı önerilemez.

Genel olarak (iki aya kadar) lentojenik newcastle suşları ile hazırlanmış aşularla en az iki defa, 16-22 haftaya kadar Rookin veya inaktif kas içi aşularla veya La sota susu ile yine en az iki defa aşı uygulaması esas alınır.

Özellikle damızlık ve diğer büyük kapasiteli işletmelerdeki lentojenik aşı uygulanmamış hayvanlara, strese ve enfeksiyonlara neden olunmaması için Rookin aşısı kesin surette uygulanmamalıdır.

Madde 6 - Aşıların Sistemik Uygulanmasında :

A) Hitchner-Bi susu ile hazırlanan aşuların kullanılması;

1 - Burun-göz aşılama yöntemi : Hayvanlar 7-12 ve 28-32 günlük iken Burun-Göz yolu ile iki defa aşılanırlar. Bu iki aşılama, koşullar uygun olduğu takdirde sprey veya içme suyu yöntemi ile de uygulanabilir. Şayet etrafta enfeksiyon varsa hayvanlar bir günlükten itibaren aşılanabilirler. Bu durumda üç aşılama uygulanır. Birinci aşılama 1-4 günlük iken, HB1 aşısı ile burun-göz püskürtme veya içme suyu yoluyla, ikinci aşılama 12-17 günlük iken, HB1 aşısı ile burun-göz, püskürtme veya içme suyu yoluyla, üçüncü aşılama 28-32 günlük iken, HB1 aşısı ile burun-göz, HB1 veya La sota aşısı ile dumanlama veya içme suyu yöntemleriyle yapılır.

2 - Püskürtme (Pülverize, Sprey) ile aşılama yöntemi:

Bu tür aşılamının yapılabilmesi için aşağıda bildirilen koşulların yerine getirilmesi veya tam olması zorunludur.

a) Kümes kapasitesi : 5.000 veya üzerinde olabilir.

b) Kümesin havalandırma sistemi yeterli, kümeste amonyak normalin üstünde bulunmamalı, diğer hastalıklarla beraber özellikle solunum yolu enfeksiyonları (CRD, koli enfeksiyonu, enfeksiyöz bronchitis, enfeksiyöz laryngotracheitis, enfeksiyöz koryza) bulunmamalı, CRD'li olduğu bilinen analardan gelen yumurtalardan çıkan civcivlerin aşılanmasında özel dikkat sarfedilmelidir.

c) Bu aşılama yöntemi 1-4 günlük ve 7-12 günlük civcivlere püskürtme tarzında (damlacıkların çapı 40-60 mikrometre arası) ve 24-28 günlüklerde de dumanlama tarzında (damlacık çapı 40 mikrometreden daha küçük) ve gerekli koşullar yerine getirildikten sonra

uygulanabilir. Eđer püskürtme veya dumanlama aşılmasına ait koşullar yerine getirilmemiş veya noksan ise aşılama yapılamaz.

d) Aşılama işlemine başlamadan önce, civciv kümeslerinin hazırlanması, yem ve sulukların yerleştirilmesi ve kümes ısısının düzenlenmesi gerekir. Kutu ısısı çok yükselebileceğinden hayvanlar kapalı kutular içinde uzun süre bekletilemezler. Aşılama işlemi kolaylaştırmak için 8-10 kutu bir araya konur. Kutuların ısıtma noktalarına (Soba, radyatör veya radyantlara) uzaklığı 1-1,5 m. olarak ayarlanmalıdır.

e) Aşı, mineral maddelerden arıtılmış su veya distile su ile oda sıcaklığında sulandırılmalıdır. (Mümkünse bir litreden fazla aşı sıvısı hazırlanmamalıdır. Çünkü sulandırılmış aşının aktivitesi çok çabuk kaybolur.)

f) Özel bir pülverizatör kullanılması ayrıca önem taşımaktadır. Aşı civcivlerde asla sis veya duman tarzında, çok geniş bir açı meydana getirecek şekilde pülverize edilmemelidir. Alet kullanılmadan önce ve kullanıldıktan sonra klor ve benzeri dezenfektan madde ihtiva etmeyen temiz sularla birkaç kez yıkanmalıdır. Aşılama da kullanılan aletin standart normlara uygun olması şarttır. Herhangi bir şüphe varsa kullanılmamalıdır.

g) Bu işlemler tamamlandıktan sonra içinde civciv bulunan kutular açılır ve civcivlerin hepsinin başlarının havada olmasına dikkat edilir. Aksi halde, el veya ayakla kutuya hafifçe vurularak bu pozisyon sağlanır. Kutulara 60-80 cm. yükseklikten, bir gidiş ve bir gelişten ibaret bir püskürtme hareketiyle aşılama tamamlanır. Bu işlem sonunda civcivlerin ıslandığı farkedilmelidir. Yeteri kadar ıslanma görülmezse püskürtme aynı şekilde tekrarlanır. Civcivler tahminen 15-20 dakika sonra, kurumayı müteakip yerlerine alınırlar.

h) Bu aşılama 24-28 günlüklerinden itibaren atomizerle ve dumanlama tarzında uygulanır. Özellikle, duman şeklinde yapılan bu uygulamada kümesin veya uygulama yerinin vantilatörleri durdurulur ve pencereler kapatılır. Mevsime göre 2-3 saat sonra pencereler açılarak vantilatörler çalıştırılır.

Kafesteki hayvanların aşılmasında hayvanların başlarını kafesten çıkarmalarının sağlanması için uygulamadan önce yem arabasının kafesin önünden geçirilmesi önerilir.

i) Aşı uygulayan kişinin özel maske takması zorunludur.

Astım, bronşit ve allerjisi olan kişiler bu aşığı uygulamamalıdır.

3 - İçme suyu ile aşılama yöntemi:

Bu tür aşılamanın yapılabilmesi için aşağıdaki şartların bulunması gereklidir:

a) Birinci aşılama dan önce civcivlerin maternal antikor düzeyi saptanarak aşılama günü buna göre belirlenmelidir.

b) Aşılacak hayvanların her türlü stresten (küme ste aşın kalabalık, aşırı sıcak, soğuk vb.) uzak ve tam sıhatli olmaları gerekir.

c) Önerilerden az dozda aşı tatbikatı yapılmamalıdır.

- d) Cıvıvler, aşılama yapılmadan asgari iki saat önceden itibaren susuz bırakılmalıdır.
- e) Tamamen ve dikkatle temizlenmiş plastik suluklar sadece fırça ve temiz su ile yıkanmalı, bu işlem sırasında herhangi bir dezenfektan, deterjan veya benzeri madde içeren su ve diğer maddeler kullanılmamalıdır. Kümesin suluk sistemi damlalıklı (Nipple) olmamalı ve tüm hayvanların hemen hemen aynı süre içinde çabuk ve rahat bir şekilde su içmesine elverişli ve yeterli olmalıdır. Açık kümes sisteminde ise sulukların üzerine güneş ışınlarının vurmamasına ve içme sularının sıcak olmamasına özen gösterilmelidir.
- f) Bu aşılama metodu, içme suları vasıtası ile sürünün, toplu olarak bağışıklık kazanması amacını taşımaktadır. İstenilen neticenin gerçekleşmesi için aşılamanın sabahın erken saatlerinde veya güneş battıktan sonra yapılması ve sularının serin olmasının temini gerekir.
- g) Kullanılacak suyun sertlik derecesinin düşük ve klorsuz olması, herhangi bir kimyasal madde içermemesi gereklidir.
- h) İçme suyu aşılaması yapılacak kümeste kullanılacak suyun içine 1/400 oranında yağsız süt veya süt tozu katılmalıdır.
- i) Temiz plastik veya emaye kovalar içinde ve aşağıda belirtilen miktardaki suya aşı karıştırılır.

3 Haftalığa kadar olan hayvanlara 5-10 litre/1000 doz

8 Haftalığa kadar olan hayvanlara 13-15 litre/1000 doz

8 Haftadan daha yaşlı olan hayvanlara 25-40 litre/1000 doz.

Suya katılan aşı iyice karıştırılmalı ve suluklara en az 2 cm. yükseklikte doldurularak hayvanların rahatça içmeleri sağlanmalıdır. Aşılı sular yaklaşık 2 saat içinde tüketilmiş olmalı ve tamamen tüketilene kadar suluklara yeni su ilave edilmemelidir.

k) Aşılamadan sonra hayvanların kümesteki yaşam şartlarına çok dikkat edilmeli, kümes ısısı, yem, su, vs. yeterli nitelikte olmalıdır. Aksi takdirde aşının yaratacağı stres, diğer bir stres faktörü ile birleşirse sürüde ölümler görülebilir.

B) La sota susu ile hazırlanan aşının kullanılması;

Bu suşla hazırlanan aşı 28-32 günlükten sonraki hayvanlara uygulanır. Hayvanların daha önce ve Yönetmelikte belirtilen zamanlarda HB1 susu ile hazırlanmış aşılarla aşılanmış olması gerekir.

Bu aşı iki şekilde uygulanır:

- 1) Dumanlama (Aeresol) ile aşılama yöntemi,
- 2) İçme suyu ile aşılama yöntemi.

Her iki aşılama yöntemi de HB 1 susu ile hazırlanan aşıda tarif edildiği şekilde uygulanır.

Yumurta dönemindeki hayvanlar gerektiğinde (etrafta enfeksiyon tehlikesi olması halinde, hayvan sahibinin isteği üzerine ve kan testleri sonucu) La sota susu ile hazırlanmış aşı ile aşılanabilirler.

La sota susu ile yapılan aşılardan ileri gelecek stresleri önlemek için aşılardan 3-4 gün önce ve aşılama takiben 5 gün vitamin, mineral ve benzeri anti-stres ilaçlardan biri su veya yemle birlikte verilmelidir.

C) Roakin Susu ile yapılan aşının kullanılması:

Bu aşı ile birinci aşılama, civcivlik dönemindeki aşılama tamamlanmış hayvanlara en erken 7-8 haftalık iken ve ikinci aşılama ise hayvanlar kafese konmadan önce veya yer tavukçuluğunda yumurta dönemine girmeden önce kas içi uygulanır.

Yumurta periyodundaki hayvanlara şayet etrafta bir enfeksiyon varsa veya hayvan sahibinin isteğine bağlı olarak hayvanların bağışıklık durumu serolojik (Hemaglutinasyon-inhibizyon) testlerle saptandıktan sonra La sota aşısı ile dumanlama veya içme suyu (koşulları uygun olan kümeslerde) Ro-kain veya inaktif aşılardan biri kas içi yolla kullanılabilir.

Alınacak kan numune sayısı (kan örnekleri) bahsinde bildirilmiştir.

D) İnaktif asinin kullanılması :

Bu aşı, velojenik virusların beta-propiclactone inaktivasyonu suretiyle hazırlanmış ve alüminyum hidrosit jel'ine absorbe sıvı bir aşıdır.

1 - Bu aşı daha ziyade Newcastle hastalığının lokalize olmadığı yerlerde tercihen kullanılır. Aşı, 15 günlükten itibaren her yaştaki hayvanlara uygulanır.

2 - İnaktif aşı, civcivlik dönemindeki aşılama tamamlanmış hayvanlarda kas içi, Roakin aşısı yerine kullanılır.

3 - Aşı, yumurta periyodunda olan hayvanlara, gerektiğinde, kan muayenelerine göre hayvan sahibinin isteğiyle uygulanır. Alınacak kan numune sayısı kan örnekleri bahsinde bildirilmiştir.

4 - Bu aşı üç aydan fazla ve kuvvetli bağışıklık vermez.

Madde 7 - Yukarıda Uygulamaları Bildirilen Aşıların Kullanılmasında Dikkat Edilecek Notlar:

1 - Aşıların, enfeksiyöz veya paraziter hastalıkların hüküm sürdüğü, hijyen ve beslenme koşullarının iyi olmadığı kümeslerde, keza soğuk ve yağışlı havalarda yapılması sakıncalıdır. Aksi halde aşı telefat meydana getirebilir. Veya bağışıklık tam olarak teşekkül etmez. Aşılamalar sağlıklı hayvanlara uygulanmalıdır.

Aşı reaksiyonlarının devamı süresince hayvanların stres faktörlerden (özellikle soğuk ve yağışlı havalarda, hava cereyanları ve ani yem değişiklikleri) korunmaları gerekir.

2 - Aşı bulaşmalarını önlemek için işletme veya kümeste mevcut aşılanmamış hayvanların hepsi aşılanmalıdır.

3 - Aşıdan ileri gelen % 3 'e kadar ölümler ve yumurta verimindeki kısa süreli azalmalar normal kabul edilir.

4 - Aşılar prospektüslerine uyularak kullanılır. Bağışıklık kontrolü için alınacak kan örnekleri :

Hayvanlardan alınacak kan örnekleri, kümesteki mevcut kanatlıların en az % 3 ünden alınmalıdır. 1000 den aşağı sürülerde bu adet 30 dan aşağı olmamalıdır. Kan alınacaklar o kümesin normal hayvanları arasında tesadüfi örnekleme ile seçilmelidir. Çok zayıf ve çok gelişmiş hayvanlardan kan alınmamalıdır. Alınan serumlar en geç 48 saat içinde değerlendirilmelidir. Zira serumun uzun süre bekletilmesi halinde antikor litresinde düşme olacağından sonuçlar güvenilir olamaz.

Madde 8 - Newcastle Hastalığı İle Yapılacak Savaşta:

1 - Kümeslerde, yetiştirmelerde ve köylerde kanatlı hayvanlar arasında Newcastle'den şüpheli bir hastalık veya Newcastle görüldüğünde 1234 sayılı H.S .Z. Kanununun III. faslının 9.10 ve 14. maddeleri gereğince derhal ihbarı yapılır.

2 - 1234 sayılı H.S .Z. Kanununun IV. fasıl ve 15. maddesi gereğince kordon konulur.

3 - Hastalığın teşhisi ve gerekli tedbirleri ve aşılama işlemi sonuçlanıncaya kadar çevredeki bütün kanatlılar kümeslerde kapalı tutulurlar. Bu arada hayvanların kümes, yem ve su kapları dezenfekte edilir. Bakıcıları ayrılır, özellikle sularına antiviral dezenfektanlar katılır. Veya Hayvanlara kaynatılıp soğutulmuş sular verilebilir. İcabında tane yemler de haşlanıp verilebilir. Kümeslere yabancı kuş, köpek, kedi gibi hayvanların, serçe gibi kuş veya yabancı kişilerin girmelerine mani olunur. Hariçten yeni satın alınan hayvanlar ayrı bir yerde 15 gün karantinada tutulurlar. Bu süre içinde H.S.Z. Nizamnamesinin XVI. kısmın 432 - 451. maddeleri uygulanır.

4 - Hastalığın teşhisi için hastalıklı materyaller ve kan örnekleri usulüne göre alınır ve en yakın laboratuvara gönderilir.

5 - Kümeste hastalık görüldüğünde :

a) Hastalık ilerlemiş bir devrede, mevcudun 1/5 inden fazlası ölmüş veya hastalık arazı gösteriyorsa; ölenle birlikte, hasta ve komadakiler kesilir, yakılır veya açılacak derince çukurlara üzerlerine sönmemiş kireç atılarak kavrularak köpek ve vahşi hayvanlar tarafından çıkarılmayacak şekilde gömülürler. Geri kalan sağlam hayvanlar kesilerek, etler ve kümes hakkında genel hükümler uygulanır.

b) Hastalık başlangıç devresinde ve mevcudun ancak 1/5'ine kadarı ölmüş veya hastalık arazı gösteriyorsa; ölen ve hastalık arazı gösteren veya komadaki hayvanlar kesilerek yukarıdaki gibi usulüne uygun olarak yakılmak veya gömülmek suretiyle ortadan kaldırılırlar. Geri kalan sağlam hayvanlar hakkında aşılama işlemi uygulanır. Kümesin temizlik ve dezenfeksiyonu hakkında ise genel hükümler uygulanır.

c) Kümeste sağlam görünümlü hayvanlar yaşına ve koşullarına göre burun-göz damla, püskürtme, içme veya kas içi canlı virüs aşılardan biriyle aşılanır.

d) Aşılanan hayvanlar temizlenmiş ve dezenfekte edilmiş uygun barınaklara alınırlar.

e) Bağışıklık oluşuna kadar hayvanların sabah ve akşam klinik kontrolleri yapılır. Kümeslerin zeminlerine toz halinde sönmemiş kireç dökülür. Bu arada hastalık arazi gösterenler ayrılıp kesilmek suretiyle ekarte edilirler.

6 - Yetiştirmede hastalık görüldüğünde :

P.P.D MAMMALIAN ve AVIAN TÜBERKÜLLİNLERİN İNTRADERMAL KARŞILAŞTIRMALI REAKSİYON ÇİZELGESİ

a) Hastalık görülen kümeslerde 5. maddenin paragraflarına göre kontrol ve aşılama uygulanır.

b) Hastalık görülmeyen kümeslerde son aşı durumu ve serolojik yoklamalarla saptanan sürü bağışıklık düzeyi gözönünde tutularak canlı virüs Roakin kas içi aşısı, inaktif aşı, La sota sprey veya içme suyu aşı uygulaması yapılır.

7 - Köy tavuklarında hastalık görüldüğünde :

a) Hastalık görülen yerlerde Yönetmeliğin 5. maddesinin paragraflarına göre kontrol ve aşılama uygulanır.

b) Hastalık görülmeyen, ancak bulaşma tehlikesi olan yerlerdeki kanatlılara Newcastle'e karşı aşıli olsalar dahi tekrar aşılama uygulanır.

8 - Kümeslerde, yetiştirmelerde veya köylerde hastalık söndürüldükten sonra Hayvan Sağlık Zabıtası hakkındaki 1234 sayılı Kanununun 4. faslın 28. maddesi gereğince kordon kaldırılır. Kuluçka faaliyetlerine başlanması tavuk, yumurta, gübre satışları genel hükümlere göre uygulanır.

Madde 9 - Hastalık çıkan yerlerde kordon kaldırıldıktan sonra 30 gün sonra alınan yumurtalardan damızlık seçimi yapılabilir, bu türlü yumurtaların konulduğu kuluçka makinelerin ilk 12 saat içinde formal ile usulüne göre dezenfekte edilir.

Madde 10 - Bu kümesler, yetiştirmeler veya köyler koruyucu aşılama programına alınırlar.

Madde 11 - 4. Kasım 1971 Tarih ve 14005 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Kanatlıların Yalancı Tavuk Vebası" (pseudo - pestisavium, newcastle) hastalığına karşı Savaş ve Koruma Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 12 - Bu Yönetmelik Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren, bazı maddelerin değiştirilmesine, yeni bend ve altbendler eklenmesine ilişkin Yönetmelik değişiklik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 13 - Bu Yönetmelik Hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı Yürütür.